

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a noua după Rusalii

EVANGHELIA ZILEI

Umblarea pe mare, potolirea furtunii (Matei 14, 22-34)

22. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țărmul celălalt, până ce El va da drumul mulțimilor.

23. Iar dând drumul mulțimilor, s-a suit în munte, ca să Se roage singur. Și, făcându-se seară, era singur acolo.

24. Iar corabia era la multe stadii departe de pământ, fiind învăluită de valuri, căci vântul era împotriva.

25. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblând pe mare.

26. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au înspăimântat, zicând că e nălucă și de frică au strigat.

27. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți!

28. Iar Petru, răspunzând, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă.

29. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus.

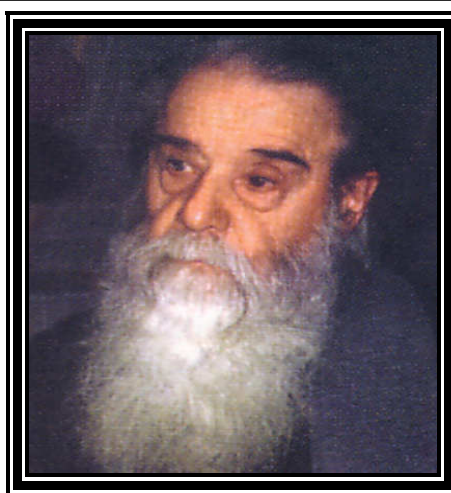
30. Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă!

31. Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?

32. Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul.

33. Iar cei din corabie l-au închinat zicând: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu.

34. Și, trecând dincolo, au venit în pământul Ghenizarefului

Părintele Constantin Galeriu a trecut la cele veșnice !

În vârstă de 85 de ani, Părintele Constantin Galeriu s-a stins din viață duminică 10 august seara, la Spitalul Clinic Universitar din București, unde a fost internat în urmă cu trei săptămâni. A fost înmormântat, miercuri, în curtea bisericii Sfântul Silvestru din București, loc în care a slujit ca preot paroh în ultimii ani ai vieții.

Părintele Constantin Galeriu s-a născut la 23 noiembrie 1918, în satul Răcățău-Răzeși din județul Bacău. Între anii 1930-1938 a urmat seminarul "Sf. Gheorghe" din Roman. A absolvit Facultatea de Teologie din București în 1943, cu lucrarea de licență "Îndumnezeirea omului", iar în 1973, a susținut teza de doctorat cu titlul "Jertfă și Răscumpărare", fiind declarat doctor în teologie.

Începând cu anul 1973 a desfășurat o bogată activitate universitară în cadrul Institutului Teologic din București, până în 1993, când a devenit profesor consultant și a predat la Universitatea Valahia din Târgoviște și la Universitatea Ecologică.

A fost hirotonit diacon la 15 mai 1943 și apoi preot, la 16 mai 1943, în biserica Zlătari. Între anii 1946-1947 a fost misionar al Arhiepiscopiei București.

În urma unei intense activități misionare, a fost arestat, la 16 august 1952 și trimis la Canal. Eliberat la 26 octombrie 1953, și-a continuat activitatea misionar-pastorală și de publicistică religioasă.

De la 1 mai 1975, a început să slujească la biserica Sfântul Silvestru din București. Bogata sa activitate pastoral misionară, dar și predicatorială l-au impus cu autoritate mai ales în anii de după revoluție ca pe "o conștiință care aduce un smerit aport la însănătoșirea spirituală, morala și fizică a neamului nostru românesc" – după cum el însuși avea să spună despre sine.

DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ ÎN PACE !

Evocare

...Primele noțiuni de religie le-am aflat încă din copilărie sub formă de povețe în familie, apoi la școala primară ceva mai detaliat. Când aveam zece ani am fost la mănăstirea Cozancea. Păstrez și acum în minte picturile exterioare ale mănăstirii. N-am putut interpreta toate acele picturi, totuși am remarcat din imagini ce înseamnă binele și răul. Întâi am fost cuprinsă de groază, apoi de admirație și încredere în bine. Deși la o vârstă fragedă, înfățișarea contrastului între iad și rai mi-a creat motive de adâncă meditație.

Au trecut anii, iar eu mi-am schimbat mediul de viață, trecând în oraș pentru a-mi continua studiile. În același timp au intervenit și schimbări ale vremurilor: război, secetă, foamete, precum și modificările mediului politic, care până la a interzice categoric religia, impunea o reorientare a conștiinței umane, spre legile biologice darviniste. Mai peste tot apăruseră apărători zeloși ai noilor idei. Starea de fapt devenise presantă. Niciodată n-am negat credința mea în Dumnezeu. Au fost perioade critice, am trecut prin situații grele, atât sub aspect material, cât și spiritual, dar am simțit că prin puterea rugăciunii am depășit cele mai dificile bariere.

Tânăra fiind mergeam des la Mitropolie, unde într-o zi l-am întâlnit pe profesorul care cu mult elan preda socialism științific. Speriată l-am evitat, dar intrând destul de des să mă închin în Mitropolie l-am reîntâlnit pe profesor. Nu l-am putut evita, dar n-am scăpat din vedere că și el era stingherit de prezența mea. Discutând deschis, faptele s-au elucidat: *și el venea acolo din iubire pentru Dumnezeu*. Am simțit atunci o mare ușurare și o imensă bucurie, aflând că profesorul meu nu era un ateu îndoctrinat, ceea ce pentru mine a constituit și un impuls încurajator.

Mă refer la *Nicolae Barbu*, profesor de filozofie, critic literar, jurnalist și scriitor, care a devenit mai târziu chiar și episcop la Mitropolie. A trecut de timpuriu însă în eternitate...

Au trecut ani mulți care s-au grupat în decenii multe... Pensionară fiind, nu mai sunt în criză de timp, iar crizele vitale mă lupt și mă străduiesc să le înving. Merg și acum la biserică cu aceeași dragoste și plăcere. Atmosfera sfântă îmi oferă o stare de beatitudine, cere-mi înnobilează și-mi purifică sufletul, simțindu-mă mai aproape de Dumnezeu și de Maica Născătoare. În Biserică este loc pentru toți cei ce vor să se convingă...

Nina Scopos – enoriașă

Sinaxar

În ziua de *17 august*, în Biserica Ortodoxă se face pomenirea *Sfântului Sfințit Mucenic Miron*. Acesta, preot fiind, a trăit în Grecia (Ahaia), în timpul împăratului păgân Decius. Din viața Sf. Miron, cărțile bisericești rețin mai ales, un moment care face dovada deplină a credinței și dragostei de Dumnezeu și de oameni pe care sfântul le-a arătat. Astfel, la Sărbătoarea Nașterii Domnului Hristos, Antipatros, domn și dregător în acea țară, a intrat în biserică unde slujea Sf. Miron, pentru a-i prinde și supune la chinuri pe creștinii ce se rugau acolo. Fără a se înfricoșa însă de amenințările marelui dregător, preotul a certat pe Antipatros prin cuvinte pline de părintească dojană, pentru cruzimea și fărădelegile lui. Dar mâniindu-se, prigonitorul a poruncit ostașilor să-l prindă și să-l ducă pe preot la locul unde se făcea schingiuirea creștinilor.

În timpul tuturor chinurilor la care a fost supus (a fost spânzurat pe lemnul de osândă și i s-a strujit trupul cu piepteni de fier, arzându-i-se, apoi, rănile cu tăciuni aprinși; pentru că a refuzat să se închine idolilor, dregătorul a poruncit să i se scoată pielea de pe trup, ca pe niște curele, de la umeri până la picioare, și l-au dat fiarelor spre mâncare), Sf. Miron, prin minuni dumnezeiești, s-a păzit nevătămat. Asistând la toate acestea, dregătorul Antipatros și-a luat singur viața, rușinat de răbdătorul de chinuri al lui Hristos.

La scurtă vreme, Sf. Miron, dus în cetatea Cizicului, s-a săvârșit mucenicește, tăindu-i-se capul.

Pe *23 august*, creștinii ortodocși prăznuiesc pomenirea *Sfântului Mucenic Lup* care a trăit în vremea împăratului Aurelian (270-275), fiind rob la un stăpân, dar liber pentru Hristos, în Care credea. Pentru aceasta, păgânii închinători la idoli au pornit prigoana împotriva sa. Dar sfântul propovăduindu-le cuvântul lui Dumnezeu, era ferit prin puterea lui Hristos de chinurile prigonitorilor.

Fiind nebotezat și dorind să nu moară în mâinile chinuitorilor lui, ca un păgân, s-a rugat cu stăruință lui Dumnezeu, și, îndată, s-a pogorât din cer ca o ploaie repede, apă peste dânsul. A luat astfel de sus, baia cea dumnezeiască, încât se mirau păgânii, văzând aceasta.

Încredințat de această minune, Sf. Lup s-a lăsat de bunăvoie, în mâinile păgânilor. Refuzând eliberarea din robie, în schimbul lepădării credinței, sfântul și-a aflat sfârșitul mucenicesc, prin tăierea capului.

După PROLOGE, vol II

Din tâlcuirea evangheliei – Sfântul Ioan Gură de Aur

Dând drumul mulțimilor, Iisus „ S-a suit în munte, ca să se roage singur. Și, făcându-se seară era singur acolo” . Hristos ne învață prin aceasta că trebuie să căutăm timp și loc potrivit în care să ne facem netulburați rugăciunea.

Ucenicii sunt iarăși în primejdie pe mare. Hristos, pentru ai supune la mai multă răbdare, nu rămâne cu ei în corabie, ci pleacă și îngăduie ca furtuna să se dezlănțuie pe când ucenicii erau în mijlocul mării. „Și în a patra strajă a nopții a venit la ei, mergând pe mare”. *A venit la ei ca să-i învețe să nu caute să scape îndată de necazurile ce-i apasă, ci să le suporte cu mult curaj.* Când ucenicii nădăjduiau să scape de frică, tocmai atunci li se mărește frica, pentru că: „ Văzându-

Din semnificațiile onomastice ale săptămânii

Miron - nume afectiv antic grecesc , *Mýron*, corespunzător substantivului *myron* „ ulei parfumat, balsam”. Nume laic la origine, *Mýron* este preluat de creștinii din primele secole datorită semnificației liturgice pe care cuvântul a căpătat-o ulterior (*myron*, „mir”).

Ciprian, Cipriana - este un derivat cu sufixul –an de la numele insulei Cipru, cu semnificația „ din Cipru”.

Timotei- nume teoforic de origine greacă, este un compus în care se recunosc elementele *Theós* - zeu, Dumnezeu și verbul *timáo* sau *timo*, „ a onora”. Aceleași elemente, așezate în ordine inversă, apar și în *Theotimus* (rom. *Teotim*), nume calendaristic creștin.

Cronică de pelerinaj

Miercuri 13 august, parohia noastră a organizat un al doilea pelerinaj prilejuit de Postul Adormirii Maicii Domnului, la mănăstirile: Vorona, Sihăstria Voronei, Popăuți, Agafton, Zosin și Coșula, din județul Botoșani.

Mănăstirea Vorona a luat ființă în secolul al XVI-lea, fiind situată la o distanță de 21-23 km de orașul Botoșani, în mijlocul codrilor seculari botoșăneni. Odată ajunși în această veche așezare monahală, participăm la Sfânta Liturghie, săvârșită în biserica ce poartă hramul mare al Mănăstirii Vorona, *Nașterea Maicii Domnului*. Vizităm apoi *Biserica Adormirea Maicii Domnului*, maica Filofteia fiind cea care ne-a prezentat date importante privind istoricul mănăstirii, dar și activitatea prezentă a obștii de aproximativ 55 de maici, condusă de Stareța Stavrofora Teofana Scintei. Mănăstirea își trage numele de la râul Vorona ce străbate poienile din apropiere sau de la faptul că în acest loc izolat, trăiau foarte multe ciori, „ voronka ” în slavonă însemnând „ cioară ”.

În decursul timpului s-au construit trei biserici în stil vechi moldovenesc, cu câte trei turlle: biserica cu hramul *Adormirea Maicii Domnului* (construită între 1793-1803, în timpul domnitorului Mihail Suțu), biserica *Nașterea Maicii Domnului*, situată paralel cu cea dintâi, (construită în timpul domnitorului Mihail Sturza, al Mitropolitului Veniamin Costchi și al starețului mănăstirii Rafael cu catapeteasma sculptată în lemn, pictată de schimonahul Vladimir Machidon) și cea de-a treia, cu hramul *Sfântul Ierarh Nicolae*, situată în afara incintei mănăstirești, în cimitirul

L ucenicii umblând pe mare s-au înspăimântat, zicând că este o nălucă și de frică au strigat”.

După ce a arătat că are putere asupra mării, Hristos a săvârșit și o altă minune, mai mare, cea a mergerii Sale pe apă, dându-i și lui Petru puterea de a face acest lucru. Frica de furtună era încă puternică în sufletul apostolului, totuși a îndrăznit să pășească pe mare în fața furiei vântului, nu a mai putut să se țină, cu toate că era aproape de Hristos. *Deci la nimic nu-ți folosește să fii alături de Hristos, dacă nu ești aproape cu credința.*

A ne apropia cu credința înseamnă pentru noi cei de astăzi nu numai a primi Sfintele Taine ce stau înaintea noastră, ci și a le atinge cu inimă curată și a fi însuflețiți de aceleași gânduri și simțăminte ca și cum ne-am apropia de Însuși Hristos.

Silviu, Silvia - nume cu valoare afectivă, de origine latină, explicat în mod curent prin substantivul *silva*, pădure și atestat în epoca romană ca nume gentilic, cognome și nume independent.

Tecla -nume de origine greacă, este interpretat ca formă contrasă de la teoforicul *Theókleia*, un compus din elementele *Theós* - Dumnezeu și *kleos* - victorie. Unii specialiști consideră numele de origine latină, format pe baza substantivului *tegula*, „țigla”.

Agapie, Agapia – s-a format pe baza substantivului grecesc *agápe* - dragoste. În creștinism are o semnificație specială, de „milostenie și dragoste frățească”, iar în comunitatea creștină primitivă, de „ masă frățească”, cunoscută inițial ca „euharistie”.

monahal (ctitorită de către starețul Rafael, în jurul anului 1835).

Dincolo de regulile de viață monahală spirituală, Mănăstirea Vorona a avut un rol cultural important. Aici au figurat diferite școli: de pictură, sculptură, cântări bisericești, de carte românească. *Întâia formă de învățământ din comuna Vorona, a fost finanțată de Mănăstirea Vorona.* Această așezare monahală a fost vizitată de personalități precum N.Iorga, Eminescu, iar vechi familii boierești și-au legat viața de această mănăstire.

De la Mănăstirea Vorona, parcurgând aproximativ 3 km, ajungem la *Mănăstirea Sihăstria Voronei*, cu hramul *Buna Vestire*. Zidirea bisericii a început în anul 1858, stareț al Mănăstirii Vorona fiind Arhim. Iosif Vasiliu (1853-1876). Dintre călugării care au început lucrările la Sihăstria Voronei sunt cunoscuți: Elefterie, Macarie, Ioanichie, Veniamin și alți călugări veniți de la Schitul Cozancea. Biserica a fost sfințită de către P.S.Arhiereu Chesarie Sinadon, la 25 martie 1861, dându-i-se și cel de-al doilea hram: *Duminica Tuturor Sfinților*, lucrările fiind încheiate în anul 1876. Având formă de cruce, biserica a fost pictată în interior de schimonahul Vladimir Machedon, în stil apropiat de cel bizantin, iar în exterior pe latura de nord, atrage atenția pictura Judecării de Apoi.

Ne-au fost prezentate apoi de către părintele Calinic, ghidul mănăstirii, celelalte construcții din cadrul complexului arhitectural: *Paraclisul Sfântul Mucenic Mina* (ctitorit în timpul stareției Protos. Ghedon Verenciuc), și aghiazmatarul construit împreună cu clopotnița în 1958.

Ctitorul duhovnicesc al Sihăstriei Voronei este *Cuviosul Onufrie*, vestit, alături de Paisie de la Neamț, în toată Rusia. Sfintele sale moaște s-au descoperit în anul 1846 printr-o vindecare miraculoasă a unei rude apropiate a domnitorului Mihail Sturza, care, în semn de cinstires, le-a așezat la Mănăstirea Vorona. După zece ani, acestea au fost strămutate la Mănăstirea Sihăstria Voronei, unde creștinii se pot închina și astăzi în Biserica „Buna Vestire”. De asemenea, există în cimitirul monahal, locul unde a fost înmormântat Sf. Onufrie, iar la 2 km de mănăstire credincioșii se pot ruga și în peștera sfântului, unde se mai cunosc urmele unui vechi paraclis.

Rugăciunile Cuviosului Onufrie s-au împletit cu rugăciunile și nevoițele altor părinți călugări care s-au retras în pustnicie. Însuși Patriarhul Teoctist al României a cunoscut viața aspră din aceste locuri, încă de la vârsta de 13 ani, când a venit aici la mănăstire.

Ce-a de-a treia așezare monahală pe care am vizitat-o și unde am participat la Slujba Vecerniei, a fost *Mănăstirea Sfântul Nicolae Domnesc „Popăuși”*. Părintele stareț Luca Diaconu ne-a oferit mai multe informații despre această ctitorie a lui Ștefan cel Mare, ce datează din 1496. Pictura interioară, realizată în 1497, constituie „o remarcabilă inovație și supraînălțare a scenelor”. Turnul clopotniță (1496) este de asemenea una dintre cele mai originale realizări ale arhitecturii religioase de epocă ștefaniană. În ultimii ani, prin sânguința Părintelui Luca Diaconu și a obștii de călugări mănăstirea se află într-o

continuă înnoire: un frumos zid împrejmuitor, o biserică nouă și o casă monahală precum și dotări moderne la intrare pentru pelerini și turiști.

Ieșind din Botoșani spre Suceava ajungem la una dintre cele mai mari mănăstiri de maici desființată abuziv de regimul comunist în anul 1959 - *Mănăstirea Agafton*, cu hramul „*Pogorârea Sf. Duh*” ce numără în prezent 40 de călugărițe. Maica Stareță Ambrozia Hrițuc ne-a oferit detalii despre această așezare monahală a cărei construcție s-a început în timpul Mitropolitului Veniamin Costache, stareță

fiind maica Agafia Curt care poate fi considerată prima ctitoră.

Catapeteasma pictată este împodobită cu o frumoasă sculptură. tești. În fața catapetesmei se află o icoană a Macii Domnului îmbrăcată în argint aurit așezată într-o strană bogat sculptată dăruită de schimonahia Ecaterina, în 1849. Policandrul mare, din alamă, a fost donat de una dintre mătușile lui Mihai Eminescu, monahia Olimpiada în anul 1899.

Alături de biserica mare, ansamblul monastic cuprinde și o bisericuță din lemn, ctitorită de sihastrul Agafton între anii 1728-1740 cu hramul „*Sfinții Voievozi*”. În cimitirul din jurul acesteia, se odihnesc osemintele foștilor călugări și ale călugărițelor. De asemenea, aici sunt înmormântate cele trei mătuși ale lui M. Eminescu (Olimpiada - stareța mănăstirii între 1899 și 1902, Fevronia și Sofia Iurașcu) precum și verișoara poetului (monahia Xenia Velisarie).

În trecutul său mănăstirea Agafton s-a remarcat prin vestitele ateliere de țesătorie care au dus faima acesteia și peste hotare. În 1864 mănăstirea a înființat prima școală pentru copii din satul Agafton, iar până acum trei ani a funcționat aici un azil și un spital.

Spre sfârșitul itinerariului nostru, la aproximativ 15 km de Botoșani, după o scurtă drumeție, poposim la *Mănăstirea Zosin*, ctitorie a boierului Tudorache Bașotă. Mănăstirea își are denumirea de la numele boierului care a donat moșia sa pentru construirea lăcașului sfânt (Moșia lui Zosin sau Valea lui Zosin). Biserica veche din nuiiele construită în 1779, are pictura executată în 1834 direct pe lutul care acoperă nuiielele. Schitul Zosin s-a desființat în 1864 (ca urmare a legii secularizării averilor mănăstirești), reînființat după 1989.

Biserica nouă de zid cu hramul *Adormirea Maicii Domnului*, a fost sfințită la 30 iulie 2000. Starețul și ctitorul mănăstirii, părintele Firmilian, decedând într-un tragic accident rutier la numai 29 de ani, este urmat la conducerea mănăstirii, începând cu 1 august 1999, de către ieromonahul Teodosie Pleșca, cel care ne-a oferit în timpul vizitei noastre la Zosin o cuprinzătoare prezentare a lăcașului. În naosul bisericii, ne-am închinat unor părțicele din sfintele moaște ale mai multor sfinți

Itinerariul nostru s-a încheiat la *Mănăstirea Coșula*, din comuna Coșula redeschisă tot după anul 1989. Aici a fost tradus pentru prima dată în limba română istoricul Herodot. Mănăstirea cu hramul „*Sfântul Ierarh Nicolae*”, întemeiată în 1553, are în prezent un număr de 10 viețuitori (deși, în sec. al XVI-lea, erau peste 1000), stareț fiind acum părintele Calinic Chervase.

Dacă vizita la o mănăstire constituie întotdeauna un popas spiritual pentru toți cei care vin să se împărtășească din izvoarele credinței strămoșești și ale marilor noastre izvoare istorice, ne-am simțit datori să ne întoarcem la Biseica

noastră, pentru a mulțumi lui Dumnezeu pentru binefacerile primite.